

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีเรื่องที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ จากราคาตีใหม่มาเป็นราคาทุน ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนและวิธีการศึกษาดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปรและการวัดค่า
3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2540-2549 จำนวน 405 บริษัท โดยจำแนกตามลักษณะของนโยบายบัญชีเกี่ยวกับการแสดงมูลค่าของสินทรัพย์ประเภทที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่ใช้นโยบายการตีราคาใหม่ และกลุ่มที่ใช้ราคาทุน ในการศึกษาครั้งนี้จะไม่ศึกษา กลุ่มธนาคารและเงินทุนหลักทรัพย์และกรประกันภัย เนื่องจาก 3 กลุ่มนี้มีลักษณะการดำเนินการและการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานที่แตกต่างไปจากกลุ่มอื่น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บริษัทที่เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับการแสดงมูลค่าของสินทรัพย์เกี่ยวกับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์จากราคาตีใหม่เป็นราคาทุน จำนวน 29 บริษัท และบริษัทที่ใช้ราคาตีใหม่ จำนวน 73 บริษัท จากการเปิดเผยเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 102 บริษัท ปรากฏดังตาราง

ตารางที่ 3-1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามกลุ่มอุตสาหกรรมต่าง ๆ

รายชื่อกลุ่มอุตสาหกรรม	บริษัทที่ใช้นโยบาย ราคาตีใหม่ (นโยบายคงเดิม)	บริษัทที่ใช้นโยบาย ราคาทุน (เปลี่ยนนโยบาย)	รวม
1. เกษตรและอุตสาหกรรม อาหาร	12	4	16
2. สินค้าอุปโภคบริโภค	6	1	7
3. สินค้าอุตสาหกรรม	18	5	23
4. อสังหาริมทรัพย์และ ก่อสร้าง	10	12	22
5. ทรัพยากร	2	1	3
6. บริการ	20	5	25
7. เทคโนโลยี	5	1	6
รวม (บริษัท)	73	29	102

จากตารางที่ 3-1 จะจำแนกให้เห็นจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรมจะเห็นว่ากลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายกลับมาใช้ราคาทุนมากที่สุด

ตัวแปรและการวัดค่า

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาตัวแปรและการวัดค่าของตัวแปร โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรตาม ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงหรือไม่เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี เรื่องที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ จากราคาตีใหม่มาเป็นราคาทุน
2. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อัตราการเปลี่ยนแปลงของกำไรสุทธิ อัตราส่วนค่าเสื่อมราคาต่อกำไรสุทธิ และอัตราส่วนส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ต่อสินทรัพย์รวม

สำหรับการวัดค่าตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

1. ตัวแปรตาม ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงหรือไม่เปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีจากราคาตีใหม่มาเป็นราคาทุน โดยกำหนดให้บริษัทที่เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีจากราคาตีใหม่เป็นราคาทุนเป็น 1 และบริษัทที่ยังคงใช้ราคาตีใหม่ เป็น 0

2. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีจากราคาตีใหม่มาเป็นราคาทุน ประกอบด้วย

2.1 อัตราการเปลี่ยนแปลงของกำไรสุทธิ ผู้วิจัยได้เลือกการเปลี่ยนแปลงของกำไรสุทธิของบริษัทมาทดสอบ เนื่องจากกำไรสุทธิเป็นตัวที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับส่วนของผู้ถือหุ้นซึ่งส่วนของผู้ถือหุ้นจะมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการวัดฐานะการเงินของบริษัทและใช้ในการพิจารณาบริษัทที่เข้าข่ายต้องจัดทำแผนฟื้นฟูกิจการและการเพิกถอนบริษัท ซึ่งคาดว่าบริษัทที่ทำการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีจากราคาตีใหม่มาเป็นราคาทุนจะมีอัตราการเปลี่ยนแปลงของกำไรสุทธิที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญกว่าบริษัทที่ยังคงใช้ราคาตีใหม่ โดยตัวแปรที่ใช้ในการวัดค่า คำนวณจาก

$$\Delta \text{Netincome} = \frac{\text{Netincome}_{1,t} - \text{Netincome}_{2,t}}{\text{Netincome}_{2,t}}$$

$\Delta \text{Netincome}$	แทน	อัตราการเปลี่ยนแปลงของกำไรสุทธิ
$\text{Netincome}_{1,t}$	แทน	กำไรสุทธิของบริษัท i ณ เวลา t โดยที่ t มีค่าเท่ากับปีที่เปลี่ยนกลับมาใช้ราคาทุน
$\text{Netincome}_{2,t}$	แทน	กำไรสุทธิของบริษัท i ณ เวลา t โดยที่ t มีค่าเท่ากับปีที่เลือกใช้ราคาตีใหม่

2.2 อัตราส่วนค่าเสื่อมราคาของส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ต่อกำไรสุทธิ ผู้วิจัยได้เลือกค่าเสื่อมราคาของบริษัทมาทดสอบ เนื่องจากค่าเสื่อมราคาของส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์จะมีผลกระทบต่อกำไรขาดทุน หลังจากที่ประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 25/2549 จะหมดอายุในปี พ.ศ. 2550 ซึ่งคาดว่าบริษัทที่ทำการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีจากราคาตีใหม่มาเป็นราคาทุนจะมีอัตราส่วนค่าเสื่อมราคาต่อกำไรสุทธิที่สูงกว่าบริษัทที่ยังคงใช้ราคาตีใหม่ โดยตัวแปรที่ใช้ในการวัดค่า คำนวณจาก

$$\Delta \text{DEP} = \frac{\text{Depreciation}_{i,t}}{\text{Netincome}_{i,t}}$$

ΔDEP	แทน	อัตราส่วนค่าเสื่อมราคาของส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ต่อกำไรสุทธิ
---------------------	-----	---

Depreciation _{i,t}	แทน	ค่าเสื่อมราคาของส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ของบริษัท i ณ เวลา t โดยที่ t มีค่าเท่ากับปีก่อนเปลี่ยนกลับมาใช้ราคาทุน
Netincome _{i,t}	แทน	กำไรสุทธิของบริษัท i ณ เวลา t โดยที่มีค่าเท่ากับปีก่อนเปลี่ยนแปลงนโยบายกลับมาใช้ราคาทุน

2.3 อัตราส่วนส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ต่อสินทรัพย์รวม ซึ่งคาดว่าบริษัทที่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีกลับมาใช้ราคาทุนจะมีอัตราส่วนส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ต่อสินทรัพย์รวมสูงกว่าบริษัทที่ยังคงใช้ราคาตีใหม่ โดยตัวแปรที่ใช้ในการวัดค่า คำนวณจาก

$$\Delta \text{Revalue} = \frac{\text{Revalue}_{i,t}}{\text{Totalasset}_{i,t}}$$

$\Delta \text{Revalue}$	แทน	อัตราส่วนส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ต่อสินทรัพย์รวม
$\text{Revalue}_{i,t}$	แทน	ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ของบริษัท i ณ เวลา t โดยที่ t มีค่าเท่ากับปีก่อนเปลี่ยนกลับมาใช้ราคาทุน
$\text{Totalasset}_{i,t}$	แทน	สินทรัพย์รวมของบริษัท i ณ เวลา t โดยที่ t มีค่าเท่ากับปีก่อนกลับมาใช้ราคาทุน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก (Model of Logistic Regression Analysis) เป็นการมุ่งหาความสัมพันธ์หรือทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ซึ่งได้แก่ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีจากราคาตีใหม่มาเป็นราคาทุน

ในการศึกษาครั้งนี้กำหนดให้ค่าความน่าจะเป็นของบริษัทที่ใช้นโยบายบัญชีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีจากราคาตีใหม่กลับมาเป็นราคาทุน เท่ากับ Prop (Y=1) ขณะที่บริษัทที่ยังคงใช้นโยบายราคาตีใหม่ เท่ากับ Prop (Y=0) โดยความสัมพันธ์ของตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระหลายตัวแปร เป็นดังนี้

$$\text{Prop (event)} = \frac{1}{1+e^{-w}}$$

โดยที่

Prop (event) = ความน่าจะเป็นของบริษัทที่จะเปลี่ยนนโยบายการบัญชี
จากราคาตีใหม่กลับมาใช้ราคาทุน และมีค่าอยู่ระหว่าง
0 ถึง 1

W = $\beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_n X_n$

e = Base of Natural Logarithms

การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตัวแบบจำลองความสัมพันธ์ ในที่นี้ตัวแปรตามคือ การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี
จากราคาตีใหม่มาเป็นราคาทุน ซึ่งมีค่าเพียง 2 ค่าคือ 0 และ 1 ส่วนตัวแปรอิสระมีจำนวน 3 ตัว
ได้แก่ อัตราการเปลี่ยนแปลงของกำไรสุทธิ อัตราส่วนค่าเสื่อมราคาต่อกำไรสุทธิ และอัตราส่วน
ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ต่อสินทรัพย์รวม โดยเหตุการณ์ที่สนใจคือ บริษัทจะ
เปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีจากราคาตีใหม่กลับมาใช้ราคาทุนหรือไม่ จึงใช้เทคนิคการวิเคราะห์
ถดถอยโลจิท เพื่อที่จะใช้ค่าตัวแปรอิสระพยากรณ์ว่า บริษัทเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีมาใช้
ราคาทุนหรือไม่ นั่นคือ

$$P(\text{Historical Cost}) = \frac{1}{1 + e^{-w}}$$

โดยที่

$$W = \beta_0 + \beta_1 \Delta \text{Netincome} + \beta_2 \Delta \text{DEP} + \beta_3 \Delta \text{Revalue}$$

W = ถ้าเปลี่ยนมาใช้ราคาทุน เป็น 1 ถ้ายังคงใช้ราคาตีใหม่ เป็น 0

β_0 = ค่าคงที่ซึ่งเป็นของ W เมื่อปัจจัยอื่นทุกตัวเป็นศูนย์

β_i = ค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย ; $i = 1, 2, \dots, k$

$$\Delta \text{Netincome} = (\text{Netincome}_{1,t} - \text{Netincome}_{2,t}) / \text{Netincome}_{2,t}$$

$\Delta \text{Netincome}$ แทน อัตราการเปลี่ยนแปลงของกำไรสุทธิ

$\text{Netincome}_{1,t}$ แทน กำไรสุทธิของบริษัท i ณ เวลา t โดยที่ t มีค่าเท่ากับ
ปีที่เปลี่ยนกลับมาใช้ราคาทุน

$\text{Netincome}_{2,t}$ แทน กำไรสุทธิของบริษัท i ณ เวลา t โดยที่ t มีค่าเท่ากับ
ปีที่เลือกใช้ราคาตีใหม่

$$\Delta\text{DEP} = \frac{\text{Depreciation}_{i,t}}{\text{Netincome}_{i,t}}$$

โดยที่

ΔDEP	แทน	อัตราส่วนค่าเสื่อมราคาของส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ต่อกำไรสุทธิ
$\text{Depreciation}_{i,t}$	แทน	ค่าเสื่อมราคาของส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ของบริษัท i ณ เวลา t โดยที่ t มีค่าเท่ากับปีก่อนเปลี่ยนกลับมาใช้ราคาทุน
$\text{Netincome}_{i,t}$	แทน	กำไรสุทธิของบริษัท i ณ เวลา t โดยที่ t มีค่าเท่ากับปีก่อนเปลี่ยนแปลงนโยบายกลับมาใช้ราคาทุน

$$\Delta\text{Revalue} = \frac{\text{Revalue}_{i,t}}{\text{Totalasset}_{i,t}}$$

โดยที่

$\Delta\text{Revalue}$	แทน	อัตราส่วนส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ต่อสินทรัพย์รวม
$\text{Revalue}_{i,t}$	แทน	ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ของบริษัท i ณ เวลา t โดยที่ t มีค่าเท่ากับปีก่อนเปลี่ยนกลับมาใช้ราคาทุน
$\text{Totalasset}_{i,t}$	แทน	สินทรัพย์รวมของบริษัท i ณ เวลา t โดยที่ t มีค่าเท่ากับปีก่อนเปลี่ยนกลับมาใช้ราคาทุน

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ และสามารถตรวจสอบได้ อาทิ บทความในวารสาร สื่อสิ่งพิมพ์ มาตรฐานการบัญชี ประกาศข้อแก้ไขของสภาวิชาชีพบัญชี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังได้รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากซีดีรอม (CD-ROM) หรือ Integrated-SET Information Management System (ISIMS CD) ของตลาดหลักทรัพย์ รวมถึงเว็บไซต์ (Website) ของตลาดหลักทรัพย์ และ SET Market Analysis and Reporting Tool

(SETSMART) ซึ่งจะให้ข้อมูลย้อนหลัง 10 ปี โดยข้อมูลที่รวบรวมได้นี้มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีกับการแสดงมูลค่าของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ จากราคาตีใหม่มาเป็นราคาทุน ทั้งนี้ได้ศึกษาจากงบการเงินของบริษัทที่ทำการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในช่วง พ.ศ. 2540 - 2549

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University